

18.04.23

5-А (2гр.), 5-Б (1гр.)

Укр.мова

Вч.: Харенко Ю.А.

Вісімнадцяте квітня
Класна робота

Учасники
спілкування. Наміри
співрозмовників

Пригадуємо:

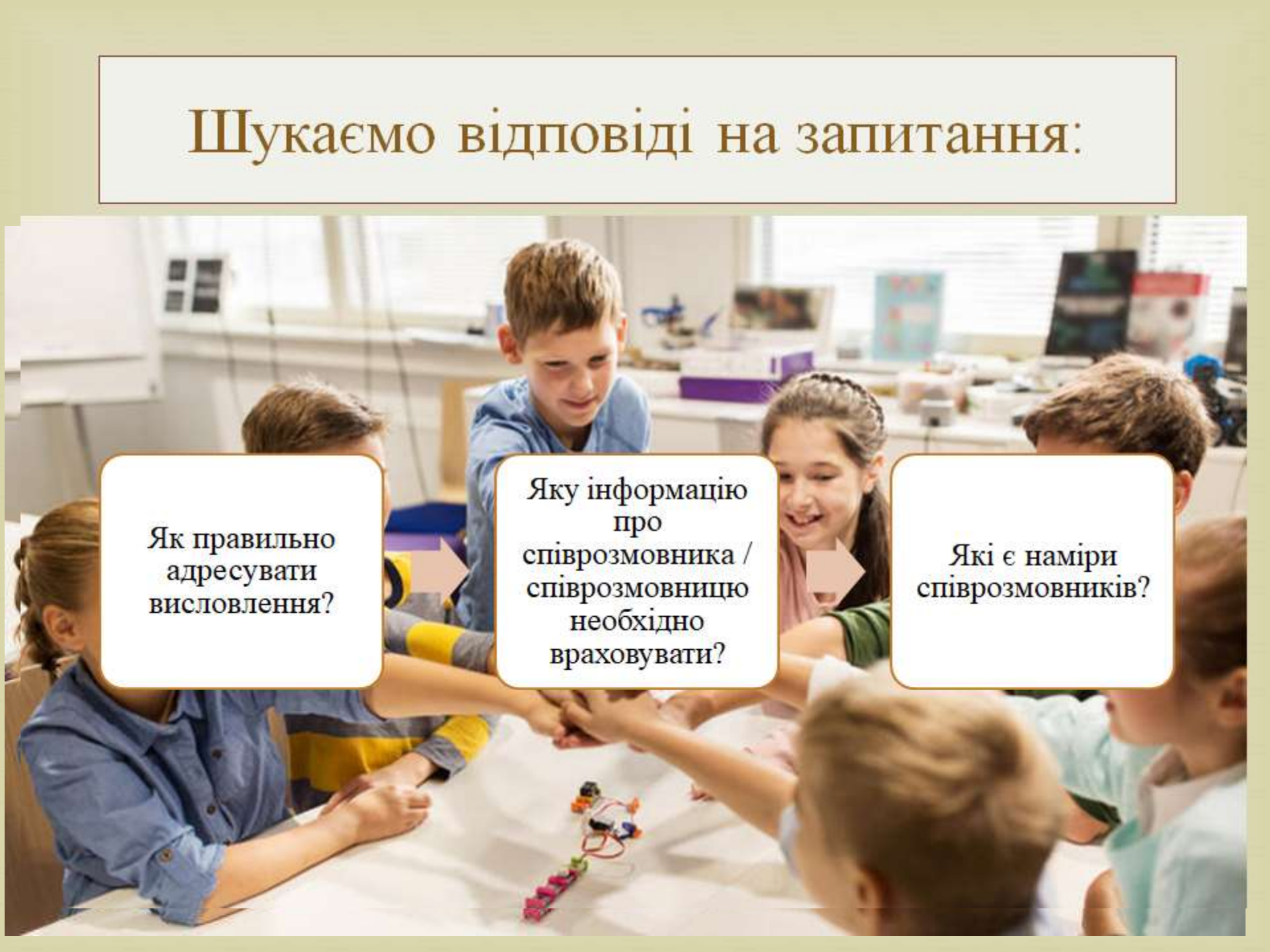
Кого
називають
учасниками
спілкування?

Хто такий
адресат?

Кого
називають
адресантом?

Чи можна
словом щось
загоїти?

Шукаємо відповіді на запитання:

A group of children are gathered around a table in a classroom, working on a project. They are looking at a small electronic device on the table. The background shows a typical classroom setting with desks, chairs, and educational materials.

Як правильно
адресувати
висловлення?

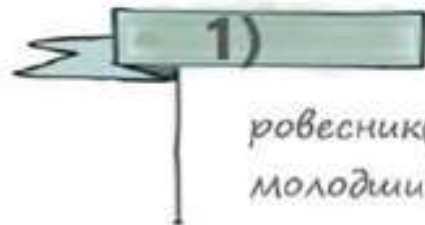
Яку інформацію
про
співрозмовника /
співрозмовницю
необхідно
враховувати?

Які є наміри
співрозмовників?

Пригадаймо правило

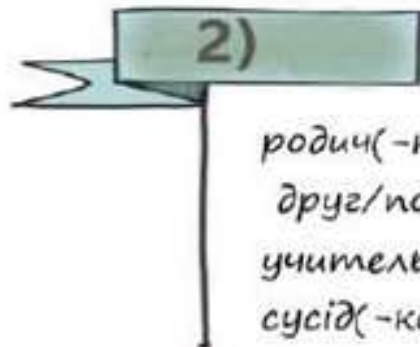
Наше мовлення у процесі спілкування адресоване конкретній людині.

Завжди необхідно зважати на те, з ким ви спілкуєтеся, а саме:

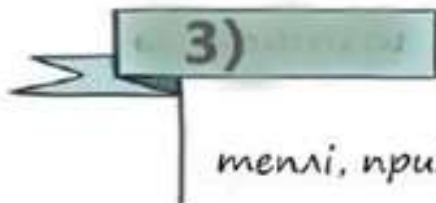
якого віку співрозмовник:

ровесник(-ця),
молодший(-а),
літня людина,
старший(-а),
доросла людина.

ким він/вона вам доводиться:

родич(-ка),
друг/подруга,
учитель(-ка),
сусід(-ка),
близька людина,
однокласник(-ця),
приятель/приятелька,
незнайома людина,

колега батьків тощо.

які між вами стосунки:

теплі, приятні, приятельські, нейтральні, офіційні/неофіційні.

Правило

Учасники спілкування – це адресат і адресант, мовці, що взаємодіють.

Для кожного адресата важливо бути почутим і сприйнятим.

Тому він має створити своє повідомлення такими словами і реченнями, щоб адресант не лише почув, але й зрозумів правильно.

Прочитайте прислів'я. Які характеристики мають на увазі, коли так говорять про мовців?

Язик заплітається.

Наговорити сім мішків гречаної вовни, і всі неповні.

Не зв'язати двох слів.

Як овечка: не мовить ні словечка.

Та у нього на осипі кислиці, а на вербі груші ростуть.

На його слові можна мур мурувати.

Говорить, а немає про що й слухати.

Правило

У ситуації спілкування слово «намір» близьке за значенням до слова «ціль».

Отже, намір означає конкретну ціль висловлення мовця, що виражає такі прагнення: *дізнатися, поінформувати, поспівчувати, поділитися емоціями, враженнями; попіклуватися, запитати, запропонувати, схвалити, осудити, закликати, побажати, пояснити, підтримати* тощо.

Завжди зважай на те, з ким, про що і з якою метою ти спілкуєшся.

Плекаймо в собі людські чесноти

Прочитайте речення. Визначте намір мовця в кожному реченні.

Складіть і запишіть троє речень, у яких має бути такий же намір.

Ах ця тривожна й надійна краса на зморшкуватих долонях вересня! Як уточити твого багатства в свіже слово, як, не розхлюпнувши його, донести до людей, донести й до тебе (*М. Стельмах*).

Ех, і добре ж устати вдосвіта, узяти вудки і повітою туманом доріжкою вийти до паруючої річки! Дивитись, як піднімається сонце, слухати плюскіт риби та насолоджуватись повітрям, яке так і хочеться намазати, наче масло, на скибку білого свіжоспеченого хліба...(*С. Гридін*).

Неймовірно! Нове летовище вражає уяву! Будівля захоплює своєю красою! (*Дара Корній*).

Плекаймо в собі людські чесноти

Прочитайте тексти в ролях. Визначте наміри мовців.

– Дай Боже щастя, дідусю!
– Дякую, внучку! Дай Боже і тобі!
– Зашпилить куртку, бо застудитеся. Сьогодні холодно. І не нудно вам отут так замітати? Щодня одне й те саме.
– Ні, хлопчику, я люблю свою роботу. Подивися, яка чудова осінь. Яке гарне барвисте листя, як твій портфель. Уяви собі, що в світі нема двох однакових листочків, як і людей. Господь кожного створив неповторним (І. Захаревич).

– Ви хоч раз були в зимовому гаю? – спитав Павлусь однокласників.
– Ні! – сказали в один голос.
Павлусь посміхнувся:
– Тоді ви ще не бачили справжньої казки... Там тонкі берези, наче чорногузи, мерзнуть на одній нозі. Там старий самотній дуб, мов сердитий дід, схопив за поли волохату сиву хмару й витрушує останній з неї сніг...
– Ти справжній поет! – вигукнула Оленка, – А в тім гаю стоїть така тиша, що навіть чути подих вже недалекої весни. Ну, як?
– Я в захопленні, – сказав Павлусь –
– Тоді лаштуймо лижі, – скомандував Тимко. – Ми теж хочемо побачити зимову казку ... (За В. Сенцовським).

Домашнє завдання

Опрацювати параграф 84, виконати вправу 580 (I завдання)

I. Складіть і запишіть до діалогу п'ять реплік, у яких будуть такі наміри:

- 1) дізнатися,**
- 2) поділитися емоціями,**
- 3) поспівчувати;**
- 4) переконати;**
- 5) запропонувати.**